

עיני הכהן

פרשת פנחס • 27

תורת הכהן

מחידושי רבינו על הפרשה

"כל רודף-יה השיגוה בין המצרים" - להשיג את השכינה בין המצרים

אך כאן טמונה העבודה הגדולה, דוקא כאשר השמש בשיא גבורתה, חובתנו להתעצם בעבודת ה' מתוך אהבה ושמחה בייסורים. זוהי הדרך להפוך את הגבורה של השמש לגילוי של 'אוהביו'. מי שמצליח לשמור על קשר של אהבה עם הקב"ה בתוך ה'מצרים', הופך בעצמו למאור גדול.

הצער הפרטי כקרבן קפיצה

יסוד גדול נלמד מדברי רבינו: כל צרה וקושי שחוה האדם בפרטיות, בפרנסה, בבריאות או בנפש, שורשם בגלות השכינה. לאורך השנה הקשר הזה נסתר, ואנו רואים רק את הבעיה האישית שלנו. אך בימי בין המצרים, כשהאוויר רווי בצער השכינה, יש לנו כח להרגיש שהצער הפרטי שלנו הוא רק ענף של הצער הכללי.

לכן, אומר רבינו, אם מגיע לאדם צער פרטי בימים אלו, עליו להשתמש בו כקרבן קפיצה. במקום לשקוע בכאב האיש, יאמר האדם: "רבונו של עולם, אם לי כואב כך על ענין קטן, כמה כואב לשכינה שנמצאת בגלות?". כואב לשכינה שנמצאת בגלות? בתפילה כזו, האדם כולל את צערו הפרטי בתוך צער השכינה, ובכך הוא משיג שתי מטרות: הוא זוכה להתחבר לשכינה באופן העמוק ביותר, והוא פועל ישועה גם לצערו שלו, שהרי השכינה מצטערת על כל יהודי ויהודי.

יהי רצון שבזכות ההתחברות לשכינה במצר, נזכה לראות בנחמת ציון ובבניין ירושלים, ויהפכו ימים אלו לששון ולשמחה ולמועדים טובים. אמן.

כל יהודי. כאשר השכינה 'בחוץ', כל אחד מאיתנו, גם הפשוט ביותר, יכול להתחבר אליה, ולכרוך אותה אליו במעשים קטנים.

תיקון הלב

רבינו שליט"א מעורר אותנו לנקודה פנימית נוספת. לאורך כל השנה, האדם נוטה לשפוט את עצמו לפי מעשיו, האם עשה טוב או רע. אך ימי בין המצרים, שבהם אנו מתאבלים על חורבן הבית, מזמינים אותנו להביט עמוק יותר. חורבן הבית החיצוני מרמז על חורבן המעשים החיצוניים.

לפעמים המעשה טוב, אך הלב רחוק; ולפעמים האדם נכשל במעשה לא טוב מחמת אונס או חולשה, אך לבו בוער בחרטה ובאהבה לה'. בימים אלו, שבהם המעטפת החיצונית של עבודת ה' חרבה, זהו הזמן לבדוק את המעשים על פי כוונת הלב, עמוק עמוק מי ימצאנו. הקב"ה שפך חמתו על העצים והאבנים כדי להציל את הפנימיות, את הנשמה. לכן, המבחן האמיתי בימים אלו הוא לא רק ה'מה', אלא בעיקר ה'איך' וה'למה' שבלב.

אהבה תחת השמש היוקדת

רמז עמוק מצא רבינו שליט"א בדברי חז"ל על העושים מאהבה ושמחים בייסורים, שעליהם נאמר (שופטים ה, לא) "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו". ימי בין המצרים חלים בשיא הקיץ, כאשר השמש נמצאת בתוקפה ובגבורתה. החום המעיק וצער החורבן יוצרים תחושה של ייסורים וקושי.

ימי "בין המצרים" הינם ימי אבל. אנו מבכים את חורבן בית המקדש, את גלות השכינה ואת הצרות שתקפו את עם ישראל לאורך הדורות.

אולם, על פי האמת, ימים אלו טומנים בחובם הזדמנות רוחנית נדירה וחד-פעמית. הפסוק באיכה (א, ג) "כל רודפיה השיגוה בין המצרים" מקבל משמעות מהפכנית: דוקא מתוך המצרים, דוקא מתוך הצער, ניתן 'להשיג' את השכינה בדרך שאינה מתאפשרת בשום זמן אחר בשנה.

הנסיכה בשוק העבדים

כדי להבין זאת, עלינו להתבונן במשל נפלא: השכינה הקדושה בימים אלו הרי היא כבת מלך שנפלה בשבי קשה. היא אינה נמצאת בהיכלה המפואר, מוגנת על ידי שומרי המלך, אלא מושלכת בשוק העבדים, מושפלת כשפחה חרופה, מאוימת בנפשה ותכטייה נבזוז.

כאשר בת המלך נמצאת בארמון לצד אביה, האדם הפשוט, 'בן הכפר', אינו יכול אפילו לחלום על גישה אליה. המחיצות גבוהות מדי, והמרחק עצום. אך כאשר היא בשבי, בגלות, המרחק נעלם. באותם רגעים של שפלות, גם בן כפר פשוט המגיש לה פרוסת לחם או כוס מים, זוכה להערכתה העמוקה ביותר. היא נכרכת אחריו בעבותות של אהבה ותודה על המעט שעשה למענה בשעתה הקשה.

זהו עומק הסוד של ימי בין המצרים, זהו זמן של גלות השכינה, אך דוקא לכן זהו זמן הגאולה הפרטית של

עבודת כהן

פנינים והנהגות ממורינו הרב שליט"א

שליט"א: 'מי אמר לך שהיא סטרא...
[דלאו כו"ע דינא גמירי, ובפרט רבות
בנות משובשות שנולדו לתוככי עם
משובש], וגם אם דברך נכונים, לא
צריך לעשות עסק גדול, מורידים את
העינים וממשיכים הלאה.'

בעגלא ובזמן קריב

האיר רבינו את כוונת דברי הקדיש,
בביאור המרמז על הגאולה. המילים
'בעגלא ובזמן קריב' אינן רק בקשה
למהירות הגאולה. אלא 'בעגלא'
הוא רמז לתיקון חטא ה'עגל', שהוא
השורש לאריכות הגלות. 'ובזמן קריב'
זהו רמז לתיקון הפסוק בחטא העגל
"הרגו איש את אחיו ואיש את קרובו".
הגלות נמשכת בגלל חוסר אחדות
ובגלל שורש חטא העגל. כאשר אנו
מבקשים 'בעגלא ובזמן קריב', אנו
מתפללים לתיקון אותה שנאת אחים
ואותו חטא קדמון. ע"י תיקון הקרבה
שבין אדם לחברו, נזכה במהרה ממש
לגאולה שלמה.

יהי רצון שזכות תורתו והנהגתו
הישרה תעמוד לכלל ישראל, ונזכה
לדבוק בדרכיו המאירות, מתוך
בריאות השלמה. אמן.

עקשנות של רחמים

גם בעבודת התפילה, מצא רבינו
רמזים בשמות התנאים המלווים
אותנו בכל יום. שמו של רבי חנניה
בן עקשיא משמש כמודל: על האדם
להיות בבחינת 'רבי חנניה' - מרבה
בתחנונים ובבקשת חן, אך אם תפילתו
לא נענתה מיד, עליו להפוך ל'בן
עקשיא' - להיות עקשן ולא להרפות.
לעיתים, העיכוב הוא ניסיון באמונה,
ולעיתים הקב"ה חפץ לשמוע עוד את
קולו של האדם. העקשנות דקדושה
היא המפתח לפתיחת שערי שמים.

חשיבות מקור השם

כאשר נתבקש רבינו לברך אשה
בשם 'נעמה', המליץ לשנות את שמה
ל'נעמי'. הסיבה לכך, שכן נעמי היא
דמות מקראית נשגבת ממגילת רות,
שורש מלכות בית דוד, ושמה נושא
עמו מסען רוחני יותר מהשם 'נעמה'.

שמירת העיניים

אחד היסודות המרתקים במשנתו של
רבינו הוא היחס לעולם שמחוץ לבית
המדרש. כאשר אחד הסיע את רבינו
ברכבו, ופתאום קלטו עיניו דבר שאינו
הגון, והתבטא ואמר 'יש כאן סטרא
חייבים ללכת מכאן'. העיר לו רבינו

רבינו שליט"א [לרפואה שלמה
בקרוב], בדרכו הייחודית המשלבת
עמקות לימודית עם מבט בהיר על נפש
האדם ורזי הבריאה, מתווה לנו דרך
חיים המיוסדת על אדני התורה מחד,
ועל תיקון המידות והמחשבה מאידך.
במאמר זה נשזור כמה פנינים ממשנתו,
המאירות את הדרך מהפרט אל הכלל,
ומהריפוי הגופני אל הגאולה השלמה.

עטרת הראשונים - הרמב"ם

באחת ההזדמנויות התבטא מרן
בביטול מוחלט כלפי צרכי העולם
הזה: "אינני זקוק לשום ספר, סגור
אותי בחדר עם ש"ס ורמב"ם וסגי
לי בהכי". בהזדמנות אחרת אמר
שהרמב"ם הוא ראש לכל הראשונים
בתמצות הסוגיות עד לאחת באופן הכי
מסולת שיש, ובמילים בודדות שלו
כולל קטעים שלמים שכתבו ראשונים
אחרים, והוא 'עטרת הראשונים'. וכי
המתבונן בלשונו היטב יוכל לראות
בכל סוגיא את הבנת הרמב"ם.

התורה היא הרפואה הראשונית

כאשר הגיע בפני רבינו יהודי הסובל
מכאבי ראש עזים בקדמת הראש,
השיב לו רבינו: 'יש לך דלקת במנהרות
האף [סינוסיטיס], והורה לו רבינו:
"תלמד משניות".

נתרם לזכות ולבריאות הגוף והנפש של שרה אפרת בת רחל שתזכה לרוב שמע וברכה. בהוקרה, כל הילדים

החומר בעלון הוא מהמאגר התורני 'עץ חיים' הנכתב על ידי הרה"ג יקותיאל אוהב ציון שליט"א וסודר על ידי מכון 'עניני כהן'
בראשות חתנא דבי נשיאה רבי רפאל קוק שליט"א. ניתן להצטרף לרשימת תפוצה ותגובות למערכת בכתובת מייל: ahravkuk@gmail.com
ניתן להאזין לשיעורים וחיזוקים מתורת רבינו שליט"א בקו 'מתוק מדבש' 0772638638 ומארה"ב: 15189881342